

Ligebehandling af mænd og kvinder

Europa-Parlamentets beslutning af 15. januar 2009 om gennemførelse og anvendelse af direktiv 2002/73/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår (2008/2039(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til den interinstitutionelle aftale af 16. december 2003 om bedre lovgivning¹, der er indgået mellem Parlamentet, Rådet og Kommissionen,
  - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/73/EF af 23. september 2002 om ændring af Rådets direktiv 76/207/EØF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår²,
  - der henviser til forretningsordenens artikel 45,
  - der henviser til betænkning fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling og udtalelse fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A6-0491/2008),
- A. der henviser til, at de principper om demokrati og retsstaten, der er indeholdt i EF-traktaten, gør det hensigtsmæssigt, at den lovgivende myndighed overvåger gennemførelsen af den lovgivning, den har vedtaget,
- B. der henviser til, at Parlamentets opgave som medlovgiver i forbindelse med overvågningen af gennemførelsen af direktiv 2002/73/EF vanskeliggøres af den begrænsede mængde oplysninger, Kommissionen har stillet til rådighed; der endvidere henviser til, at der derfor blev udsendt skrivelser til de nationale parlamenters kompetente udvalg samt til ligestillingsorganer med anmodning om fremsendelse af oplysninger, og at 27 nationale parlamenter og 16 ligestillingsorganer svarede,
- C. der henviser til, at direktiv 2002/73/EF er en vigtig milepæl i processen for at opnå ligestilling mellem kvinder og mænd samt i kampen mod forskelsbehandling på grund af køn i samfundet i det hele taget,
- D. der henviser til, at direktiv 2002/73/EF indeholdt definitioner af direkte forskelsbehandling, indirekte forskelsbehandling, chikane og sexchikane, forbød forskelsbehandling af kvinder på grund af graviditet og barselorlov og indeholdt retten til at vende tilbage til det samme eller et tilsvarende arbejde efter barselorlov, fædreorlov eller adoptionsorlov i de medlemsstater, hvor sådanne rettigheder anerkendes,
- E. der henviser til, at medlemsstaterne indgik en række forpligtelser i forbindelse med

---

¹ EUT C 321 af 31.12.2003, s. 1.

² EFT L 269 af 5.10.2002, s. 15.

gennemførelsen af direktiv 2002/73/EF inden den 5. oktober 2005, herunder at:

- udpege et eller flere organer, hvis kompetencer omfatter fremme, evaluering og overvågning af samt støtte til ligebehandling af kvinder og mænd
- fremme dialogen mellem arbejdsmarkedets parter med henblik på at fremme ligebehandling, herunder gennem tilsyn med praksis på arbejdspladserne, kollektive overenskomster osv.
- tilskynde til dialog med relevante ngo'er med henblik på at fremme princippet om ligebehandling
- fremme ligebehandling på arbejdspladsen på organiseret og systematisk vis, f.eks. ved med jævne mellemrum at udarbejde rapporter om ligestilling i virksomheden med oplysninger om ligebehandling af mænd og kvinder
- iværksætte effektive foranstaltninger til sikring af reelle sanktioner for brud på direktivet, hvor ofrenes erstatning ikke begrænses til et på forhånd fastsat maksimum, med undtagelse af et meget begrænset antal tilfælde
- sikre, at personer, der bistår ofre for forskelsbehandling på grund af køn og chikane, nyder samme beskyttelse mod ugunstig behandling
- aflægge rapport hvert fjerde år til Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at sikre specifikke fordele for det underrepræsenterede køn i forbindelse med erhvervsaktivitet, samt gennemførelsen af disse foranstaltninger
- sikre, at bestemmelser i kontrakter eller overenskomster, der er i strid med direktivet, ændres eller erklæres ugyldige,

F. der henviser til, at langsom eller dårlig gennemførelse af direktiv 2002/73/EF risikerer at blive til fare for gennemførelsen af Lissabonstrategien og udnyttelsen af det fulde potentiale af EU's sociale og økonomiske kapacitet,

G. der henviser til, at mange medlemsstater havde problemer med at gennemføre direktiv 2002/73/EF, navnlig med i deres lovgivning at indføre specifikke og hensigtsmæssige foranstaltninger til forbedring af ligestillingen mellem mænd og kvinder og begrænsning af forskelsbehandlingen i forbindelse med at opnå beskæftigelse, erhvervsuddannelse og forfremmelse og i forbindelse med arbejdsvilkår,

H. der henviser til, at der bør tages højde for integration af kønsaspektet på disse områder,

I. der henviser til, at kønsdiskriminationen på andre sociale og politiske områder er forværret som følge af de vedvarende kønsbestemte lønforskelle, navnlig mellem de såkaldte feminine og maskuline økonomiske sektorer,

J. der henviser til, at kvinders økonomiske uafhængighed er afgørende for deres frigørelse, og at beskæftigelse ledsaget af rettigheder derfor er en garanti for deres personlige udvikling og for social inddragelse, hvorfor ligestillingslovgivningen bør forbedres,

1. opfordrer Kommissionen til nøje at overvåge gennemførelsen af direktiv 2002/73/EF og overholdelsen af den lovgivning, som gennemførelsen giver anledning til, og til fortsat at lægge pres på medlemsstaterne; understreger behovet for, at der stilles tilstrækkelige ressourcer til rådighed for at nå disse mål;
2. minder om punkt 34 i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning, navnlig Rådets tilsagn om at opfordre medlemsstaterne til at udarbejde og offentliggøre offentlige oversigter, der viser overensstemmelsen mellem direktiverne og de nationale gennemførelsesforanstaltninger; mener, at det ville lette Kommissionens opgave med at overvåge gennemførelsen af direktiv 2002/73/EF, hvis sådanne oversigter fandtes;
3. bemærker, at tæt samarbejde mellem de nationale parlamenters kompetente udvalg og Europa-Parlamentet om overvågningen af omsættelsen og gennemførelsen af ligestillingslovgivningen ville gøre de politiske beslutningstagere og borgerne mere bevidste om ligestillingsspørgsmålet;
4. påskønner det store antal detaljerede svar, som det over en kort periode fik fra en række nationale parlamenter og ligestillingsorganer om status for gennemførelsen og problemer i den forbindelse;
5. beklager, at Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet og Rådet, der skal udarbejdes på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne afgivet inden udgangen af 2005, endnu ikke er klar;
6. beklager, at definitionerne af direkte og indirekte forskelsbehandling, chikane og sexchikane ikke er overtaget tilstrækkeligt klart og entydigt i flere nationale lovgivninger;
7. er bekymret over, at omfanget af forbudte former for forskelsbehandling i en række medlemsstater ikke er bredt nok til at være i overensstemmelse med direktiv 2002/73/EF; minder om, at forbudt forskelsbehandling berører både den private og den offentlige sektor;
8. beklager, at nogle nationale lovgivninger strider mod princippet om effektive sanktioner, der står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning, idet der deri er fastsat øvre grænser for udbetaling af erstatning eller godtgørelse til ofre for forskelsbehandling;
9. gør opmærksom på, at mindre favorabel behandling af en kvinde i forbindelse med svangerskab eller barselsorlov udgør forskelsbehandling; beklager, at nogle medlemsstater ikke eksplicit har anerkendt retten til at vende tilbage til det samme eller et tilsvarende arbejde efter barselsorlov;
10. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at alle bestemmelser i direktiv 2002/73/EF omsættes fuldt ud, korrekt og effektivt og gennemføres på passende vis;
11. glæder sig over, at nogle medlemsstater har udvidet eller skærpet kravene i direktiv 2002/73/EF, navnlig over de initiativer, der har indført beskyttelse mod forskelsbehandling inden for nye samfundsområder;
12. anmoder medlemsstaterne om at træffe foranstaltninger, der kan tilskynde arbejdsgivere

til at skabe arbejdsbetingelser, der forhindrer sexchikane og chikane på grund af køn, og indføre specifikke procedurer til forebyggelse af sådanne former for opførsel;

13. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at udvikle kapaciteter og sikre tilstrækkelige midler til ligebehandlings- og ligestillingsorganer, som fastsat i direktiv 2002/73/EF, og minder om kravene i direktivet om at sikre disse organers uafhængighed;
14. bemærker de forskellige tilgange til gennemførelsen af artikel 8a i direktiv 2002/73/EF, hvilket understreger behovet for samarbejde og udveksling af bedste praksis mellem medlemsstaterne; mener, at både Kommissionens netværk for nationale ligestillingsorganer og Equinet er vigtige redskaber til styrkelse af dette samarbejde og fremme af et ensartet niveau for gennemførelsen af fællesskabslovgivningen om ligebehandling af mænd og kvinder;
15. glæder sig over, at Kommissionen har til hensigt at gennemføre en undersøgelse af ligestillingsorganernes organisation i løbet af 2009; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at måle EU-borgernes grad af viden om de ydelser, ligestillingsorganerne kan levere, og iværksætte oplysningskampagner for at gøre disse organer bedre kendt;
16. henleder opmærksomheden på det utilstrækkelige vidensniveau blandt kvinder om deres rettigheder i henhold til direktiv 2002/73/EF, hvilket kan udledes af det lave antal retssager og klager vedrørende ligestilling; opfordrer medlemsstater, fagforeninger, arbejdsgivere og ngo'er til at øge deres indsats for at oplyse kvinder om de muligheder, der findes for ofre for forskelsbehandling i henhold til den nationale lovgivning, der har været gældende siden 2005;
17. noterer sig den begrænsede tillid til retsbeskyttelse blandt ofre for forskelsbehandling og opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at den ydede bistand er uafhængig og let tilgængelig, så garantierne for ofre for forskelsbehandling styrkes, og der sikres retsbeskyttelse af personer, der forsvarer eller afgiver vidneudsagn for en person, som nyder beskyttelse i henhold til direktiv 2002/73/EF;
18. opfordrer Kommissionen til at undersøge, om medlemsstaterne sørger for, at ofre og sammenslutninger og organisationer, der har en legitim interesse i at overholde direktiv 2002/73/EF, ikke som følge af retlige eller andre barrierer, f.eks. alt for korte tidsfrister, hindres i at anlægge sager vedrørende overtrædelser af regler om beskyttelse mod forskelsbehandling og lige rettigheder eller, for ofrenes vedkommende, i at gøre krav på de fulde rettigheder for de berørte i henhold til direktiv 2002/73/EF i andre administrative procedurer;
19. anerkender, at et tæt samarbejde mellem ligestillingsorganer og arbejdsinspektører kan have en positive virkning på forebyggelse og vurdering af forskelsbehandling; opfordrer medlemsstaterne til at insistere på, at arbejdsinspektører undervises i lyset af de nye ansvarsområder, der opstår som følge af gennemførelsen af direktiv 2002/73/EF, samt de nye redskaber, der er skabt, såsom ændringen i bevisbyrden;
20. understreger den centrale rolle, som ngo'er spiller, når der skal ydes bistand til ofre for forskelsbehandling; anmoder de offentlige myndigheder om at øremærke midler til mæglings- og bistandsprojekter, der er mere komplekse at udføre end

oplysningskampagner;

21. understreger betydningen af pålidelige, sammenlignelige og tilgængelige kvantitative og kvalitative indikatorer samt kønsbaserede statistikker med henblik på at sikre, at direktivet gennemføres og følges op; opfordrer indtrængende ligestillingsorganerne til at forstærke deres indsats, når det drejer sig om at foretage uafhængige undersøgelser, offentliggøre uafhængige rapporter og komme med henstillinger om ethvert emne med forbindelse til forskelsbehandling; minder om den rolle, der spilles af Det Europæiske Ligestillingsinstitut, der har til opgave at indsamle og analysere information om ligestilling, øge EU-borgernes bevidsthed om ligestilling og udvikle metoder, der kan understøtte integrationen af kønsaspektet;
22. påpeger behovet for at fremme dialogen mellem arbejdsmarkedets parter for at håndhæve ligebehandlingsprincippet gennem tilsyn med praksis på arbejdspladserne, kollektive overenskomster, regler for god opførsel, forskning eller udveksling af erfaringer og god praksis;
23. opfordrer medlemsstaterne til at tilskynde arbejdsgiverne til med jævne mellemrum at give deres ansatte og disses repræsentanter information om overholdelse af princippet om ligebehandling af kvinder og mænd;
24. opfordrer medlemsstaterne til at opmuntre arbejdsgiverne til med jævne mellemrum at give deres ansatte og deres repræsentanter information om kønsspørgsmål;
25. insisterer på, at der er behov for at udvikle nationale metoder til overvågning af gennemførelsen af ligelønsprincippet og princippet om genoptagelse af arbejdet efter en barsels- eller forældreorlov eller en orlov for at hjælpe afhængige familiemedlemmer;
26. bemærker, at lønforskellene fortsat består, idet kvinders løn i gennemsnit er 15 % lavere end mænds, at denne forskel kun blev reduceret med 1 % mellem 2000 og 2006, og at antallet af kvinder i ledende stillinger stadig er meget lavere end antallet af mænd; insisterer på, at der er behov for at udvikle nationale metoder rettet mod overvågning af gennemførelsen af ligelønsprincippet, og opfordrer Kommissionen til at genoptage planlægningen af ledsageforanstaltninger med dette for øje og under behørig overholdelse af subsidiaritetsprincippet;
27. understreger, at det er nødvendigt at tilskynde til initiativer, som bidrager til at udarbejde og gennemføre en politik i virksomhederne på området for menneskelige ressourcer og positive foranstaltninger til fremme af ligestilling; opfordrer medlemsstaterne til at henstille til virksomhederne, at de udarbejder og gennemfører ligestillingsplaner og fremmer en ligelig repræsentation af mænd og kvinder i deres ledelses- og beslutningsorganer;
28. minder medlemsstaterne om betydningen af aktivt at sikre, at der tages fuldt hensyn til kønsaspektet og spørgsmålet om forening af familie- og arbejdsliv ved udarbejdelse og gennemførelse af love;
29. understreger nødvendigheden af at bekæmpe specifikke hindringer for kvinder og piger med handicap og forældre til børn med handicap, hvad angår lige adgang til uddannelse og arbejdsmarkedet, og nødvendigheden af at tilpasse foranstaltninger til inddragelse af

kønsaspektet i alle politikområder og ligeledes til disse gruppers særlige behov;

30. påpeger behovet for at sikre større fleksibilitet i forbindelse med forældreorlov, navnlig for forældre med handicappede børn;
31. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at forskelsbehandlingen af piger og unge kvinder i overgangen fra skole til erhvervsuddannelse og fra erhvervsuddannelse til arbejdsliv samt under tilbagevenden til arbejdsmarkedet efter orlov til pasning af børn eller andre familiemedlemmer bringes til ophør gennem målrettede foranstaltninger; påpeger behovet for offentlige børnepasningsordninger, sundhedspleje og ældreomsorg; minder medlemsstaterne om de tilsagn, som de afgav vedrørende disse emner på Det Europæiske Råd i Barcelona i 2002;
32. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes parlamenter og de nationale ligestillingsorganer.